

Izhaja vsako sredo. Naročnina: letno 30 Din, polletno 15 Din, za inozemstvo letno 50 Din. Inzerati po tarifi. Pismenim vprašanjem naj se priloži znamka za odgovor. Nefrankirana pisma se ne sprejemajo.

Rokopisi se ne vračajo. Plača in toži se v Ljubljani. Uredništvo in uprava je v Ljubljani v Kolodvorski ul. št. 7. Telefon inter. št. 32-59. Račun pri poštni hranilnici št. 14.194.

Naša Dolenjska se pridružuje manifestacijam v Nišu

S sejo banovinskega odbora JRKD, ki je bila sklicana v Novo mesto na nedeljo, 30. aprila, je bil združen tudi javni shod novomeške krajevne organizacije JRKD. Shod, ki se ga je udeležilo okoli 2000 ljudi, večinoma kmetov, je postal prava manifestacija zavednega ljudstva, ki hoče pozitivnega dela, pozitivnega sodelovanja v političnem življenju, ljudstva, ki noče stati zavoljo jokavega in sentimentalnega stališča ob strani, marveč hoče delati in se udejstvovati v svoji politični organizaciji. Manifestacije, ki je potekla v znamenju sloge in čvrste jugoslovanske politike, so se poleg obeh ministrov Ivana Pucelja in dr. Kramerja udeležili številni narodni poslanci in senatorji.

Shod je otvoril novomeški župan dr. Režek, ki je v svojem pozdravnem nagovoru dejal, da tudi ljudstvo na Dolenjskem razumeva v pravem pomenu današnjo politiko, ki je politika sodelovanja vseh sil, ki jim je pri srcu politična in gospodarska obnova države. Mogočna udeležba je zato pač jasn dokaz, da je veličasten zbor in manifestacija v Nišu krepko odjeknila v vseh krajih države.

Po tem pozdravnem nagovoru je navdušujoče in viharno pozdravljen spregovoril

minister Ivan Pucelj,

ki je v jedrnatem in vsakomur razumljivem govoru očrtal notranje-politični položaj ter opozoril na trdnost in veljavnost sedanje politike. Pred pol leta sem vam dejal, je med drugim izvajal minister Ivan Pucelj, da se naša državna politika v nobenem pogledu ne menja ter da ni povratka nazaj v dobo pred 6. januarjem. Navzlic tem jasnim besedam pa se še vedno trudijo gotovi ljudje, da bi zbudili vero in nado, da se bodo vrnili stari časi in stare stranke. Človeška narava je že taka, da raje veruje tistemu, ki skrivaj prišepetava in stiska v roke tajne listke, kakor pa onemu, ki javno govori čisto resnico.

Toda vse nade zunanjih in notranjih nasprotnikov so zaman, ljudstvo jih je odločno in jasno zavrnilo na velikem zboru v Nišu. Zato je tudi naša dolžnost, da smo pametni in da se tudi tisti, ki še morda ne verujejo, spametujejo in vstopijo v naše vrste, v našo stranko, da tako zadnjič zakličemo vsem nasprotnikom naše nacionalne svobode, vsem nasprotnikom naše mlade države, da smo eno, da hočemo eno ostati in da nam je država tako sveta, da je ne damo nikdar in nikomur. Tudi dogodki v mednarodnem svetu nam narekujejo slogo na znotraj. Kadarkar se zunaj hiše, zunaj kmečkega doma nekaj godi, kar je naperjeno proti temu domu, takrat

se kmečka družina, če je poštena in pametna, združi in zbere in takrat nastopi vsa družina kakor en mož. Nekaj podobnega je tudi z nami in z našo državno hišo. Tudi mi moramo vsemu svetu pokazati, da hočemo ostati v naši državi neomejeni gospodarji, da si hočemo sami rezati svoj kruh in da nima nihče pravice segati po mejah naše države.

Ako se hočemo prepričati, ali delamo prav ali ne, moramo samo pogledati, kaj pravijo na zapadu, severu in vzhodu. Kadarkoli je kdo izmed tako zvane opozicije izdal največjo oslarijo, pa naj jo imenujejo tudi punktacije, so sovržni časopisi pograbil tako izjave, jih poveličevali in jih slikali svojim čitateljem kot dokaz, kako smo v Jugoslaviji neudini in kako se bo skoraj vse porušilo. Vse, kar stori vlada, kar sto-

rmo mi, vse to pa napadajo. Samo iz tega že lahko spoznate, da smo mi na pravi poti, tako zvana opozicija pa v hudi zablodi.

Mного se govori in piše o krizi, toda kriza od tega ne bo prenehala. Kriza zahteva delo in žrtve, ki jih moramo skupno doprinesati.

Govor ministra Pucelja so zborovalci sprejeli z navdušenim pritrjevanjem, ki je kot dokaz razumevanja in spoznanja odmevalo čez prostrani novomeški trg.

Tudi ministru dr. Albertu Kramerju, ki se je pojavil po govoru ministra Pucelja na govorniškem odru, so zborovalci priredili tople ovacije. Minister dr. Kramer je v obširnem govoru prikazal zunanje politični položaj, povdarjal pomen Jugoslavije za nas Slovence ter pozival k slogi in v enotno politično organizacijo, ki je edino jamstvo za uspešen razvoj Slovencev v naši narodni državi. Besedam ministra dr. Kramerja je pravtako sledilo pritrjevanje.

Končno je po govoru Matka Maloviča župan dr. Režek zaključil uspelo zborovanje, zahvaljujoč se obema ministroma je zatrdil, da je ta zbor odločno pokazal smer, po kateri je Slovenecem ustvarjena pot do lepše bodočnosti.

Trbovlje - kraj nesrečnega imena

Če tujec v deželi gospodari! - Nesreča slovenskega delavstva - Ali mora res tako biti?

Trbovlje s svojo premoga bogato okolico pomeni (baš zaradi premoga) bogat naravni zaklad, od katerega bi moral imeti pravzaprav ves narod svojo gospodarsko korist. Gospodarstvo pa se je žalibog po vsem svetu razvijalo tako, da uživajo največji del narodnih dobrin le privilegirani posamezniki, ki izkoriščajo naravne zaklade in pa delovno moč, ki jih dviga.

Trbovlje v bivši Avstriji niso pomenile mnogo, ker je imela Avstrija dovolj premoga drugod, ki je trboveljskega znatno prekašal. Zato se za »Trbovlje« tudi naši ljudje niso menili mnogo. O Trbovljah v starih političnih in gospodarskih zapiskih tedanje vodilne naše »inteligence« ne najdemo niti besedice — trboveljski rudnik so poznali samo naši kmečki fantje, ki so odhajali tja za zaslužkom...

Položaj pa se je bistveno izpremenil, ko smo dobili Jugoslavijo. V Jugoslaviji je postal trboveljski premogokop čez noč najvažnejši gospodarski činitelj, ker je izgubil vsako konkurenco!

To izpremembo so naglo spoznali tuji kapitalisti, niso je pa doumeli in spoznali naši domači gospodje. Takoj po prevratu l. 1918. je bila dana krasna priložnost, da preide premogovnik v naše roke z vsem svojim bogastvom vred, toda zgodilo se ni drugega, kakor da je prišlo nekaj Slovencev v upravni svet premogokopne družbe... Več o tej zadevi govoriti zaenkrat ne moremo; prišel bo pa čas tudi še za to!

Tuja družba je vlekla iz rudnika in iz de-

lovne moči naših rudarjev ogromne milijone čistega dobička; milijoni pa so romali iz države, dočim so nam ostajale le skromne delavske mezde...

Sedaj pa niti tega ne bo več. In zakaj ne? Menda največ zaradi naše prevelike popustljivosti!

Družba je doslej prodajala premog državi (za železnice), privatni industriji za kurjavo. Čisti dobiček je bil ogromen, ker je bil premog — in je še! — mnogo predrag v primeri s stroški. Zato ni čudno, da je začela država gledati, kje in kako bi prišla do cenejšega premoga. Našla ga je v državnih rudnikih. Znižanjem državnih naročil pa so prišli v nevarnost ogromni dobički družbe.

Družba bi bila lahko brez nevarnosti za rentabilnost podjetja ceno premoga znižala. Tega pa družba ni storila, ker si je očitno postavila za načelo, da se dohodek delničarjev za nobeno ceno ne sme znižati. Rajši so začeli zniževati mezde in delavstvo odpuščati.

Družba pa ni odpuščala delavstva iz hudo-bije, ampak se je za delavstvo vedno silno vzemala. Posebno pri pogajanjih z državo. Takrat je družba vedno naglašala in celo grozila, da bo morala odpustiti na tisoče delavcev, če država njenim zahtevam ne ugodí... Tega argumenta so se posluževali vedno tudi naši domači »prijatelji« družbe in razni »delavski voditelji«, ki nikdar niso hoteli — ali pa niso smeli! — javno povedati, da ne gre družbi to-

Hko za delavstvo, ampak le za debele lastne obresti od kapitala, čegar večina nikdar ni bila baje niti dejansko vplačana, ampak so se vse take »transakcije« izvršile le na papirju — v veliko škodo državnih financ!

»Skrb za delavstvo« je bila torej le (slab!) izgovor za ohranitev in celo za povečanje dohodkov tujega kapitala!

Te gnusne igre s »skrbjo za delavstvo« pa mora biti enkrat konec! Tem bolj, ker ima država dovolj sredstev, da dá tudi tujim kapitalistom čutili svojo moč, če le hoče!

Čemu pa imamo inšpekcijo dela? Čemu rudarsko nadzorstvo? Čemu sekvestre?

Pomen zborovanja JRKD v Nišu

V zadnji številki našega lista smo poročali o vnanjem poteku velikega zborovanja, ki ga je bila priredila JRKD v nedeljo 24. aprila v Nišu. Priobčili smo tudi (v izvlečku) najvažnejše odstavke iz govorov gg. ministrov, predvsem predsednika vlade, kjer so jasno začrtane smernice bodočega vladnega dela.

Danes pa hočemo omeniti še nekaj okolnosti, ki političen pomen zborovanja v Nišu še posebno podčrtavajo.

Vnanjepolitični pomen.

Na zborovanju so skoro vsi govorniki naglašali, »da je kraljevina Jugoslavija miroljubna, da ne želi nobene nove vojne in da ne hrepeni po tuji zemlji, ravno tako pa si tudi od nikogar ne da jemati, kar je njenega. Če bi pa se le našel kdo, ki bi hotel rezati posamezne kose iz našega živega državnega telesa, se bo morala in se bo tudi znala kraljevina Jugoslavija braniti.«

Pomen te manifestacije je jasen vsakomur na prvi pogled, kdor le količkaj zasleduje današnji položaj v Evropi. Nekatere evropske države so začele namreč zelo živahno akcijo za revizijo mirovnih pogodb, ki tvorijo temelj tudi naše države; naše sedanje državne meje so namreč določene v mirovnih pogodbah. Vслед te akcije se je vsa Evropa razdelila na dva tabora: na revizioniste in na proti-revizioniste. Za revizijo se potegujejo vse v vojni premagane države in Italija, v drugem taboru pa stoje pod vodstvom Francije vse države, ki jim morebitna revizija ogroža njihove meje, torej tudi mi. Češkoslovaški minister za vnanje zadeve dr. Beneš pa je baš te dni rekel v češkem parlamentu, da je ni države na svetu, ki bi si dala trgati svoje meje brez vojne! Kdor je torej nasprotnik vojne, kakor smo mi, ne more želeti revizije, ampak mora pustiti svoje sosede v miru!

Napačni računi.

Mi radi verjamemo, da tudi nasprotniki naše države ne žele vojne, pač pa žele »revizijo« mej, in računajoč na našo notranjo neslogo, ki naj bi se stopnjevala tako, da bi prišlo med nami samimi do krvavih spopadov ali do revolucije, ki bi dala povod, da zasedejo razni naši »prijatelji« brez boja tista ozemlja, po katerih hrepené. Tako daleč pa ne bo nikdar prišlo: Mi se lahko med seboj kregamo, kakor se hočemo, ampak nikdar ne bomo trpeli, da bi naše domače spore reševal tujec — in to na naš račun! To je tako kakor je v zakónih: tudi najboljši zakon ne mine brez prepirkov, ampak če se vmešava v take »špitiře« kakšen tujec, ga mož in žena složno požene iz hiše ven!

In prav to se je zgodilo v Nišu, kjer je bilo zbranih na tisoče in tisoče Slovencev, Srbov in Hrvatov, a vsi so soglasno izrekli, da tujec nima v naši državni hiši nič opraviti in da ga bomo z združenimi močmi pognali tja, odkoder je prišel, če ne bo pustil naših meja v miru!

Ta skupna volja za ohranitev naše države in njenih sedanjih mej je sijajen dokaz naše

Treba je le krepko zagrabiti »bika za roge«, pa bo kmalu pohleven!

Že z danami sredstvi se dá doseči, da družba znatno zniža ceno premogu, kar bo imelo za posledico, da bo zaposleno lahko vse delavstvo, kajti potem bo premog kupovala zopet država, ljudje si bodo kurili svoja stanovanja in ne bodo več zmrzovali, in industrija bo lahko prodajala svoje izdelke ceneje!

Vse to lahko izvrši državna oblast, samo če hoče! Glavna stvar pa je znižanje cene premogu, čeprav pade dohodek delničarjev za nekaj odstotkov.

državne zavesti, ki se je tako lepo pokazala na zborovanju v Nišu. Vsi zlohotni računi naših nasprotnikov na naše domače prepire ali pa celo na »revolucijo« so se doslej in se bodo tudi poslej žalostno ponesrečili!

Stari časi so minili...

Niško zborovanje pa je imelo in ima tudi velik notranjepolitičen pomen.

Mi vsi, ki smo doživeli stare strankarsko-politične boje pred 6. januarjem 1929., vemo dobro, kako je vsled strankarske zagrizenosti trpela država kot taka. Zagrizenost se je bila razpasla tako daleč, da je smatrala že vsaka še tako neznatna strančica sebe in svojo trmo za mnogo več kakor pa splošno državno korist. Stare stranke so si domišljale, da stoje nad državo!

Tako naziranje bi bilo moralo dovesti državo do popolnega razsula, če bi bilo ostalo v veljavi brez odpora. Nad vse škodljivo pa je bilo tudi dejstvo, da so skoro vse »stare« stranke koreninile v starih, predvojnih razmerah, iz katerih so se tudi rodile, a niti ena se ni hotela — ali pa se ni mogla uživati v nove razmere, ki so nastale po vojni.

Zato je pa bilo nujno potrebno, da se za novo državo škodljivo delovanje starih strank ustavi, magari s silo, in da se pripravijo tla za nove politične organizacije, ki naj nastanejo iz novih političnih razmer. Na vsak način pa je moralo nehati naziranje, da je stranka več kakor je država sama (!), in uveljaviti je bilo treba načelo, da mora vsaka stranka pred vsem imeti pred očmi splošni državni interes.

Taka nova politična organizacija je danes JRKD. Nočemo reči, da bo ta stranka ostala edina v državi — nastale bodo, kakor to že zakonodaja omogoča, še druge organizacije, toda vse bodo morale biti v političnem oziru »jugoslovanske«, t. j. vsaka nova stranka se bo morala brigati za celo državo in za vse njeno prebivalstvo. Splošen državni interes je prvo in glavno, potem šele pride na vrsto »stranka« in ne narobe!

To naziranje je odobrilo na tisoče zborovalcev v Nišu, ki so prišli tja iz vseh krajev države in to naziranje je tudi politično edino pravilno.

Kmetje so steber!

Kakor doslej še vedno, tako se je tudi v Nišu pokazalo, da so in bodo ostali še dolgo steber države in vse državne politike — kmetje! To je dejstvo, s katerim mora in bo morala vsaka državna politika pri nas vedno računati, če računa na uspeh. To spoznanje bo moralo priti prej ali slej do popolne veljave zlasti v naši državi, če bodo kmetje le hoteli! Začetek je storjen, treba bo samo enkrat začeto pot pogumno nadaljevati.

Kamnoseštvo Alojzij Vodnik Ljubljana, Kolodvorska ulica

odprodaja radi velike zaloge nagrobne spomenike pod izredno ugodnimi plačilnimi pogoji tudi na hranilne knjižice.

Tine:

Dobrohotna kritika

V današnjih težkih časih se tolče vse križem, ne oziraje se, da-li se strupeno kačo zagrablji za glavo ali se ji stopi na rep. Sicer je nujno, da pobijamo vzroke sodobnih človeških zablod in povzdignemo zasluge borcev za dobro in pravično stvar, vendar mora biti to delo popolnoma nepristransko. Ni pa v skladu s pravim moralnim naziranjem, če gotovi ljudje danes preklinjajo ono, kar so še včeraj oboževali in bodo jutri razdirali, kar danes grade.

Kmetski pokretaši moramo storiti častno izjemo! Nismo vseprek hvalili in ne črez vse zabavljati v preteklosti, a smo taki ostali tudi v sedanosti. Če rečemo, da smo iskreni sodelavci in podporniki sedanjega režima, še nismo rekli, da je vse podrobno delo sodobne politike edino pravilno in če povdarjamo, da je bilo sprejetje nešteti zakonov že neobhodno potrebno, s tem še nismo pribili, da vsi ti zakoni morajo neokrnjeni večno ostati. In če marsikaterih nujno potrebnih podvigov doslej še sploh ni udeleževanih, menimo, da s tem še ni rečeno, da jih v bodoče sploh ne bomo doživeli. Saj vemo, da ima vsak kar je vreden — in tudi mi bomo toliko v svoj prilog dosegli, kolikor bomo zato ter pri tem dobrega storili!

Naj danes v ta namen opozorimo naše predstavnike na par najnujnejših in najbolj potrebnih ukrepov:

Cene našim potrebščinam in samoupravne dajatve rastejo, kmetovalci pa s cenami naših proizvodov vred propadamo. Drugi sloji si v takih in podobnih okoliščinah še več ali manj upirajo propada — kmetje pa smo v tem pogledu (čeprav najštevilnejši sloj) popolnoma brez moči. Če se že ne da oživotvoriti marsikak predlog, ki smo ga obelodanili tudi v »Kmetskem listu«, pa naj se vsaj čimpreje uzakoni, ter nato nujno vzpostavi v urno delovanje kmetijske zbornice. Te ustanove so nam sicer obljubovali že vsi ti, ki danes najbolj rovarijo proti današnjemu političnemu stanju, mi pa jih zahtevamo, da, brezpogojno zahtevamo danes, ko je kmetijstvo najbolj siljeno k enotnemu nastopu. Vsak kmet ve povedati, da so nas preje le zato cepili v politične stranke, da so nas lažje izžemali, današnja vlada pa naj dejanski pokaže, da se zaveda nepopisne gospodarske, politične, socialne in kulturne važnosti s strani organiziranega kmetskega sloja. Zato naj vprav današnja vlada propadajočemu kmetijstvu nudi uspešno pomoč, — njegovim zavajalcem pa istočasno za vedno zamaši široka usta.

Beograd najboljši odjemalec našega krompirja.

Nedavno se je naložilo v kranjskem okolišju že 115 vagonov krompirja za večjo beograjsko tvrdko. Zanimivo je to, da ni prišlo k nakupu in plačevanju krompirja kaj gospodskih mešetarjev. Prav mlad kmečki deček v domači narodni obleki s šajkačo je sprejemal blago in izplačeval z lepimi »jurji«.

To nam je dovolj jasen primer, kje je naša bodočnost, pa ne samo kmetijstvu, tudi vsej naši industriji, kamor že odpošilja večino svojih proizvodov — na Balkan!

Ne samo krompir, tudi druge pridelke, posebno semena, bi mogli pridelovati in uvažati v južne kraje, kamor prihaja za milijone dinarjev iz tujine.

Upati smemo, da nam bo akcija banovinskega poljedelskega referenta, kakor ona iz kranjskega sreza in bližajoči prihod enega priznanih semenogojcev na pravo mesto, mnogo pripomogla k pridelovanju domačega semenja!

Dopisi

Orla vas. V noči od četrta na petek 28. aprila je nastal požar pri Metelanu. Najprej je začela goreti drvarnica, nato se je pa vnela lesena hiša in tudi skedenj. Seveda je bil kaj hitro v plamenih tudi skedenj posestnika Matka, ki je stal na nasprotni strani ceste. Sprva so gasili domačini s škafi, kar pa ni dosti zaleglo. Prvi so bili na mestu gasilci iz Trnave in St. Ruperta, za njimi pa iz St. Lovrenca. Ker so pa v naši vasi zelo globoki vodnjaki, niso mogli dobiti vode in so jo slednjič napeljali iz Savinje. Predno se je pa vse pripravilo, je nastal močan veter, ki je ogrožal vso vas. Gasili so do jutra. Tudi sosedje imajo mnogo škode, ker se je pri reševanju iz bojazni mnogo porazgubilo in poškodovalo. Ogenj je bil najbrže podtaknjen.

Šoštanj. Pretečeni četrtek, 27. aprila je sklicala krajevna organizacija JRKD za Šoštanj okoliščino shod, ki se je vršil v Družmirju. Na shod smo povabili nar. poslanca g. Milana Mravlje. Gostilniške prostore g. Gregoretiča so popolnoma napolnili naši zavedni možje in fantje. G. poslanec Mravlje je v svojem govoru temeljito obdelal vsa važnejša vprašanja, ki se tičejo našega kmeta in delavca. Za njegovo izčrpno poročilo smo mu vsi prav hvaležni, ker nam je razjasnil marsikaj, česar dosedaj nismo vedeli. Izprevideli smo pa tudi, da je edina naša rešitev v organizaciji, ker naš kmet, delavec in obrtnik bo prišel do svojih pravic le, če se bo sam aktivno udeleževal. Zato bodi naše geslo: združimo se in delajmo sami za izboljšanje svojega položaja.

Zreče. V nedeljo, dne 7. majnika t. l. se vrši s pričetkom takoj po rani maši pri tukajšnjem šolskem čebelnjaku pod okriljem čebelarke družnice za konjiški srez in pod strokovnim vodstvom g. H. Peternela, župnika v pok., celodnevni poučni tečaj. Vabljeni vsi čebelarji!

Višnja gora. V našem kraju so najubožnejša para vprav agrarni interesi, kajti zemlje imajo malo, gozda nič, dela in zaslužka pa nobenega. Razumljivo je zato, da so tako krvavo zainteresirani na vprašanju in izvedbi agrarne reforme. — Posameznim agrarnim interesom je pričel pred kratkim gozdni paznik tukajšnjega veleposestva Auersperga dodeljevati drva za kurjavo. Toda mali človek mora biti pri tem prav ponižen, da ga ne doleti kaka neprijetnost ter mu ne odkažejo drv v kraju, ki je malone nedostopen. Težko čakamo zato, da se tudi v tem oziru uredi vse potrebno, da bomo tudi mi, agrarni interesi, svobodneje zadihali.

Ptuj. V našem kraju se je v začetku meseca mudila agrarna komisija z nalogo, da končno uredi na podlagi zakona o agrarni reformi razmerje med agrarnimi interesi in veleposestniki. Govori se tudi, da se veleposestniki razlastijo onih gradov in ostalih gospodarskih objektov, ki jih ne uporabljajo zase, temveč jih imajo v najemu. Kako se bo to rešilo, še ne vemo. — Cene živini so pri nas prav slabe. Z zadnjim odredbo pa je dovoljeno klanje živine le takrat, kadar zmanjka krme ali pa če živine ni mogoče drugače prodati.

Ljutomer. S pospešenim tempom se pripravljajo sreski odbor na letni občni zbor, kateri se vrši dne 14. maja ob 10. uri dopoldne v Gor. Radgoni, na kar opozarjamo vse krajevne organizacije. V zadnjem času se je vršilo več občnih zborov krajevnih organizacij, na katerih se je videlo, da se predvsem kmetško ljudstvo vedno bolj zanima za gospodarska in politična vprašanja.

Dne 8. IV. se je vršil občni zbor kraj. org. v Gor. Radgoni, na katerem smo žal ugotovili premajhno zanimanje javnih nameščencev za aktualna politična vprašanja.

Dne 9. aprila predpoldan se je vršil v Negovi lepo obiskan strankin shod, na katerem je

bilo nad 100 udeležencev. Razen političnega poročila, katerega je podal nar. posl. g. Zemljič, je predaval o živinorejskih vprašanjih vet. svetnik g. Škof.

Popoldne istega dne se je vršil istotako javen shod v Šafarskem s prav lepo udeležbo. Poročali so: nar. posl. g. Zemljič, ban. svetnik g. Skuhala in vet. svetnik g. Škof. V ponedeljek 17. aprila se je vršil pod vodstvom predsednika krajevne organizacije, g. Krefta Ivana, občni zbor kraj. org. Sv. Jurij ob Ščavnici. Udeležili so se istega najpomembnejši gospodarji iz okolišja kraj. org. Na vseh teh shodih oziroma občnih zboreh so bile sprejete resolucije iz raznih predloženih običnemu zboru sreske organizacije.

Dne 23. IV. se je vršil občni zbor krajevne organizacije Apače, s katerim so zaključeni občni zbori vseh kraj. organizacij.

Mladina

Uspešno delo naših fantov in deklet.

St. Lovrene v Sav. dolini. V nedeljo, dne 30. aprila se je vršil I. redni občni zbor našega Društva kmetijskih fantov in deklet, ki so se ga fantje in dekleta v prav lepem številu udeležili. Društveno delovanje v pretekli poslovni dobi je bilo dokaj živahno, saj smo napravili poleg tekme koscev še par drugih prireditev. V zadnjem času je prišlo tudi do prav posebnega zblizanja med našim in Delavskim podp. društvom v St. Pavlu v svrhu skupnih prireditev itd. — Občnega zbora se je udeležil tudi tajnik »Zvezec tov. Vlado Kreft. V svojem govoru je zlasti povdarjal socialno-gospodarske smernice našega gibanja, pozival k vztrajnosti, odločnosti in borbi proti krivičnemu družabnemu redu. — Novi društveni odbor je izvoljen tako kot prejšnji, le z majhnimi izpremembami.

Celje. Na velikonočni ponedeljek 17. aprila se je vršila seja Pododbora Zveze kmetijskih fantov in deklet za celjsko okrožje in sicer v klubski sobi hotela »Union«. Seja je bila zelo živahna in se je na nji predvsem razpravljalo o stanju včlanjenih društev in o ustanavljanju novih. Naša društva zelo lepo napredujejo in se bo v najkrajšem času ustanovilo še lepo število novih. Večina društev si je napravila še načrt poletnega dela, predvsem tekme koscev, žanjic in raznih izletov, kar bo zopet pokazalo notranjo silo naših Društev kmetijskih fantov in deklet. Nadalje je bil storjen sklep, da se bo vršil občni zbor pododbora 25. maja t. l., t. j. na praznik Vnebohoda, katerega se bodo udeležili poleg delegatov tudi ostali naši tovariši in tovarišice. Po občnem zboru pa bo novi odbor napravil delovni načrt za pododbor, od katerega pričakujemo, da bo tudi v tekočem letu pokazal vso svojo agilnost.

Bočna pri Gor. gradu. Že dalj časa je pri nas opažati potrebo, da se naša kmetška mladina organizira v društvo, ki bi ji nudilo vsestransko potrebno izobrazbo. V to svrhu je bil minulo nedeljo sestavljen na sestanku naših fantov in deklet v Bočni pri Gornjem gradu pripravljalni odbor Društva kmetijskih fantov in deklet. V najkrajšem času bo ustanovitev tega društva tudi definitivno izvedena. Pripomniti moramo, da je to prvo snujoče se »Društvo kmetijskih fantov in deklet« v gornjegrajskem srezu. Z veseljem pozdravljamo ta napredek naše mladine in ji želimo prav obilo uspeha.

Tomšelj. Tukajšnje »Društvo kmetijskih fantov in deklet« pod Krimomec priredi 14. t. m. ob

pol 3. uri popoldne kot zaključek zimske sezone Tolstojevu dramo: »Moč temet. Igra se bo vršila na prostem na dvorišču tov. Suštaršiča. To bo prva večja igra, igrana pod milim nebom. Stvar je že sama po sebi zelo zanimiva, kajti Tolstoj je zajel vso snov iz preprostega ruskega kmetiškega življenja. Naši fantje in dekleta se bodo pa tokrat še posebno potrudili, da bodo dramo kolikor mogoče naravno in plastično podali. Vse prijatelje kmetško-delavskega mladinskega pokreta vljudno vabimo.

Gorica pri Cerkljah. V prijazni in prostrani kmetški sobi tov. Drašlerja v Gorici se je zbrala v nedeljo 23. aprila popoldne kmetška mladina in sicer člani in članice Društva kmetijskih fantov in deklet iz Gorice in člani pripravljalnega odbora društva kmetijskih fantov in deklet iz Hrastja. Sestanka sta se udeležila predsednik »Zvezec tov. Kronovšek in tovarišica Horvatičeva iz Krške vasi. Tov. Kronovšek nam je v svojem govoru razložil, kako moramo delati v Društvih kmetijskih fantov in deklet, če hočemo, da bodo naše vasi postale takšne, kakršne bi morale biti. Od dela kmetijskih fantov in deklet samih je odvisen napredek društva, ki mora biti zbirališče naše kmetške mladine in kjer se jim more nuditi vsa potrebna izobrazba. Naš kmetški človek mora postati zaveden in se mora otresti ponižnosti in hlapčevstva, ki nam še vedno dela slabo ime. Vsi navzoči so obljubili, da se bodo še tesneje oklenili svojega društva in širili kmetško misel tudi v sosednjih vaseh, nakar je predsednik »Društva kmetijskih fantov in deklet« na Gorici tov. Meke zaključil lepi kmetški sestanek.

Krška vas. Pretečeno nedeljo 23. aprila se je vršil sestanek našega »Društva kmetijskih fantov in deklet« v Gasilnem domu. Sestanka se je udeležilo prav lepo število fantov in deklet in tudi starejših. Ker je bil tov. predsednik nujno zadržan, je otvorila sestanek tajnica tov. Marija Horvatičeva, ki je pozdravila vse navzočne tovariše in tovarišice in pojasnila namen sestanka. Nato je govoril predsednik Zveze kmetijskih fantov in deklet tov. Kronovšek, ki je tolmačil pomen organizacije za kmetško mladino, ki se mora začeti sama brigati za svojo bodočnost. V »Društvih kmetijskih fantov in deklet« se mora združiti, se izobraževati in vzgajati, da bo tako pripravljena enkrat lahko sama odločila o svoji usodi. Fantje in dekleta, po tej poti napreji!

Mlad, gibčen, vitek in duševno svež

postanete, ako jemljete posebno sedaj v pomladi vsako jutro čašo okusnega „PLANINKA“-ČAJA BAHOVEC.

Njegova naravna planinska zelišča, ne kemikalije, Vas oprostite odvišne maščobe, Vas očistijo znotraj in uredijo Vašo prebavo. Pričnite še danes s „PLANINKA“-ČAJEM BAHOVEC, ki ga dobite v lekarnah in drogerijah, pravi pa je samo v izvornih plombiranih zavitkih po Din 20— z naslovom proizvajalca

Lekarna Mr. L. BAHOVEC, Ljubljana

Reg. št. 1349 z dne 6. 7. 1932

Zverinski umor na Dolenjskem

Umor pojasnjen? — Orožniki so zaprli moža umorjene žene in njegovega brata.

V noči od preteklega torka na sredo je bila umorjena pri Sv. Roku, občina Št. Vid na Dolenjskem, trgovka in posestnica Amalija Malijeve. Njeno truplo je bilo silno razmesarjeno; našli so 19 ran.

Pokojna Amalija

Umorjena je bila ponoči. Orožniki so takoj začeli z obširno preiskavo in so zasliševali posebno natanko moža umorjene žene. Ta se je precej časa zagovarjal zelo spretno, da mu niso mogli do živoga. Končno pa se mu je le nekaj zareklo in ko so še našli v bližini okrvavljeno Malijevo kolo, so orožniki dobili dobro sled. Zločinec se je bil najbrž odpeljal z gospodarjevim kolesom v Šmartno pri Litiji, odtam pa z vlakom.

Ljubljanska policija pa je med tem poizvedovala po Gorenjskem, kjer je Mali doma, okoli njegovih sorodnikov. V Trzinu so doznali, da Malijevega brata Antona pretekli teden več dni ni bilo doma. Zo odtisih prstov so spoznali, da so na dobri sledi, kajti odtisi od rok morilca so se popolnoma ujemali z odtisi od prstov Malijevega brata.

Poleg tega so našli pri bratu še vso okrvavljeno obleko. Osumljenec se je sicer izgovarjal, da je doma zaklal srno, ta izgovor pa ni držal, ker so mu dokazali, da ga takrat sploh že 2 dni ni bilo doma.

Na Golniku na Gorenjskem pa so zaprli še neko žensko, ki je v življenju moža umorjenke igrala važno vlogo.

Andreja Malija in njegovega brata Antona so izročili deželnemu sodišču v Ljubljani.

Domače vesti

Češkoslovaški poslanik dr. Robert Flieder je bil s svojega poslaniškega mesta v Beogradu poklican v zunanje ministrstvo v Prago. Na njegovo mesto je bil imenovan dr. Pavel Wellner.

Občinska sodišča. Vlada pripravlja naredbo za organizacijo občinskih sodišč. Načrt je predložen višjim sodiščem v izjavo.

Vojni dobrovoljci, ki so pretekli teden zbrovali v Beogradu, so ostro protestirali proti zahtevam po reviziji mirovni pogodbi ter vsem našim zunanjim sovražnikom. V novi odbor je bil izvoljen tudi nar. poslanec Milan Mravlje.

V Gorjah pri Bledu je pogorela tovarna pohišstva »Vintgar«.

V kamniškem okraju imajo nad 5.000 biciklov.

Najdena krava. Na sejmu za živino v Mariboru je očitno pozabil nekdo svojo kravo, ki je še naslednjega dne mirno mulila travo okrog sejmišča.

Podivjan bik je napadel 25letnega hlapca Ivana Slamiča z Rance in ga podrl s tako silo, da si je Slamič pri padcu zlomil levo roko v zapetju.

V Žirovnici pri Cerknici je umrla v 46. letu starosti gospa Antonija Remžgar, soproga poséstnika in banskega svetnika Ivana Remžgarja. Pokojnica je bila vzorna žena in dobra mati svojim otrokom. Prizadetim naše sožalje.

Vlom v trgovino je bil izvršen pretekli teden pri Josipu Kazimirju na Turškem vrhu.

Požar je popolnoma upepelil domačijo najemnika Svenška v Drožakih pri Ptuju.

Za pogorelece v Rogačicah pri Škocijanu je ban dr. Drago Marušič naklonil 15.000 Din kot prvo pomoč.

Avtomobilska nesreča. Na cesti v Bobru pri Laškem se je prevrnil v obcestni jarek avtomobil nekega dunajskega tovarnarja, pri čemer je bila močno poškodovana tovarnarjeva žena.

Spet poneverbe. V statističnem uradu v Sarajevu so prišli na sled velikim poneverbam, in sicer je bilo poneverjenih nad 1 milijon 300 tisoč dinarjev. Obtoženih je 16 uradnikov.

»Gorenjske mlekarske zadruge v Naklem« v Ljubljani. S 1. majem so prevzele »Gorenjske mlekarske zadruge v Naklem« dosedanji obrat Osrednjih mlekarn v Ljubljani.

Predavanje o cvetličarstvu priredi Sadjarska in vrtnarska podružnica za Maribor in okoliš v nedeljo, 14. maja ob 9. uri dopoldne na vinarski in sadjarski šoli v Mariboru. Ljubitelji cvetlic so vabljeni, da se predavanja, ki bo združeno s skioptičnimi slikami, v čim obilnejšem številu udeležijo.

Sv. Jurij ob Taboru. »Društvo kmetijskih fantov in deklet« in Sokolska četa vprizorita v nedeljo 7. maja v dvorani g. Komarja petdejansko dramo dr. J. Vošnjaka: »Lepa Vida.« Obe družvi vabita vse svoje prijatelje iz bližnje in daljne okolice, da se igre v čim večjem številu udeležijo!

Zapeka. Vseučiliške klinike potrjujejo, da naravna »Franc-Jožefovca« grenčica, zlasti v srednji in visoki starosti izborno čisti želodec in čreva.

Ob tri prste je prišel pri delu na krožni žagi v Bršljinu delavec Franc Knafelc.

Tečaj za izpopolnjevanje veterinarjev. Na veterinarski fakulteti v Zagrebu se bo v dneh od 16. do 25. junija vršil tečaj za izpopolnjevanje veterinarjev. Stroške tečaja bo krilo kmetijsko ministrstvo. Prijave za tečaj sprejema dekanat veterinarske fakultete.

Huda obsodba lastnika gostilne. V Novem Sadu je bil te dni Milan Štrajkov, lastnik varieteja in gostilne, obsojen na dve leti zapora, izgubo častnih državljskih pravic in na globo 20.000 Din, ker je izrabljajl pijane goste.

Od Pragerskega preko Cirkove k Sv. Lovrencu na Dravskem polju se je pričela gradba nove banovinske ceste. Dela bodo najbrže dovršena do konca maja. Splošna želja prizadetega prebivalstva je, da se čimprej zgradi tudi spodnji cesti od Rač na Cirkovec in iz Škol na Moste. Proračun za obe ti cesti je že odobren.

Vsa vas se preseli zaradi poplave. V jugovzhodnem delu Srema je vas Vitovci, ki je izpostavljena poplavam Save. Zato je vas prosila za dovoljenje, da se sme preseliti. Ker je bilo to dovoljeno in je tudi petrovaradinska imovna občina odstopila primerno zemljišče, se bo vas kmalu selila.

Kmetovalec je šel v smrt, ker ni imel krme za živino. V okolici Zemuna se je kmet Josip Tipl obesil v podstrešju svoje hiše. Zapustil je pismo, v katerem izjavlja, da ne more dalje gledati, kako gladuje njegove živine, ker ji ne more nabaviti krme.

Kongres jugosl. agronomov. Kongres in letni občni zbor Združenja jugoslovanskih agronomov bo letos v Sarajevu 25. in 26. junija. Na kongresu bodo podani sledeči referati: širjenje zadružništva v Jugoslaviji, delovanje agronomov pri zadružništvu, kreditna kmetijska zadružništva v Jugoslaviji, pridobitna zadružništva (živinoreja, mlekarstvo, sadjarstvo itd.), organizacija agronomске službe med narodom, vzgoja kmeta po dopisnih kmetijskih šolah.

Banovinsko tajništvo JRKD v Ljubljani se je 1. maja preselilo iz dosedanjih prostorov v Kazino I. nadstropje.

Žrtev pretepa. V Trebnjem so se preteklo nedeljo stopili v neki gostilni fantje in žrtev tega pretepa je bil 24letni hlapec Mihael Andolšek.

Nova tovarna za kvas. Finančni minister je dovolil Ludviku Gerkmanu iz Ljubljane otvoritev tovarne za kvas v Mariboru.

Ptujčan prišel v ženski obleki v Osijek. — Osiješka policija je aretirala včeraj čudaka, ki je prišel iz Našiča peš v Osijek v ženski obleki. Prijeli so ga na mitnici, kjer je izjavil, da se piše Josip Šerksa, da je star 38 let in pristojen v Ptuj. Najbrž gre za seksualno patološki tip.

Vesti iz sveta

Potresno razdejanje na Grškem. Pretekli teden je hud potres razdejal lepo pokrajino na polotoku Kalkidike. Izpod razvalin porušenih hiš so izkopali veliko število trupel, porušenih je nad 300 kmetijskih domačij.

V avtomobilskih tvornicah »Citroen« v Parizu je prišlo do štrajka ter več izgredov.

Vojna nevarnost preti v Južni Ameriki vsled slabih odnošajev med republikami Bolivijo, Argentino, Čile in Peru.

Železniška nesreča. Na postaji Bakov na Češkoslovaškem sta trčila dva brzovlaka, pri čemer je bilo hudo ranjenih več oseb, lažje pa nad 30.

Bolgarska vlada je začela v zadnjem času preganjati tudi zemljodelce, ki so v opoziciji proti vladi in za čisto politiko pok. Stamboljskega.

10.000 poljskih učiteljev je stopilo v stavko radi znižanja plač.

Sovjetska Rusija je naročila v Italiji 4 nove križarke, 4 torpedne rušilce in več podmornic.

Blok baltičkih držav. Doba blokov je znak dobe politične krize. V Vilni sta se sestala Pilsudski (predsednik Poljske) in predsednik litavske vlade ter sta se posvetovala o ustanovitvi bloka baltičkih držav.

Poplave v Rumuniji. V nekaterih krajih Moldavske so velike poplave močno prizadejale tamošnje ljudstvo. Okolica mesta Vasluj je zelo trpela; naval vode je porušil prebivalcem več sto hiš.

Samo da si hitlerjevce! Pri nas je običaj, da študent, ki ob koncu šolskega leta pade, ponavlja razred še eno leto. V Nemčiji pa so študenti, ki se udeležujejo v stranki Hitlerja, pridobili pravico, da se jih kljub slabi oceni prepušči v višji razred.

Chicago ne plačuje učiteljev. V kratkem bodo vse šole v Chicagu zaprli za dobo dveh do treh tednov. Čičaški učitelji namreč nočejo več poučevati, ker jim mesto ne izplačuje v redu dogovorjenih prejemkov. Mestna občina upa, da bo mogla zahtevam učiteljev ugoditi vsaj v najbližnji prihodnosti.

Študentske dvoboje so spet vpeljali v Nemčiji. Te dni se je na znani visoki šoli v Heidelbergu vršil po osmih letih prvi tak dvoboj. Izgleda, da se sedaj Nemčija vrača v stare čase srednjega veka.

Mogoče ste tudi Vi med tistimi,

ki smo Vam zaupali ter Vam pošiljali Kmetški list brez predledka skozi celo leto 1932 v trdni veri in prepričanju, da se boste sami zavedli svoje dolžnosti in pravočasno poravnali naročnino, pa tega iz bogve kakšnega razloga niste storili. Uprava upošteva, da Vam dela naročnina, kljub temu, da je nizka, resnično težava; vendar najvljudneje prosim, da Vas ne bo treba radi 30 Din še po enkrat opominjati, da poravnate zaostanek, ki ga dolgujete na naročnini, še tekom tega meseca.

Velik požar v Londonu. Na londonskem nabrežju zapadnoindijskega doka je te dni izbruhnil ogenj, ki je uničil 400 sodov ruma. Trije gasilski čolni in 400 gasilcev je dušilo ogenj, ki je grozil uničiti 50.000 sodov ruma, ki je predstavljal vrednost 20 milijonov funtov. Slednjič se je gasilec posrečilo omejiti požar. Zgorelo je samo 400 sodov ruma, ostale so rešili.

»Kraljica lepote« — morilka. V Florenci v ameriški državi Arizoni je tamošnja »kraljica lepote« umorila svojo tekmovalko v ljubezni. Lepota ni vse — najmanj pa morala!

Lakota na Poljskem. Poljski listi poročajo, da razsaja v vzhodnih provincih glad, zaradi katerega je ponekod izbruhnil gladovni legar. Prebivalstvo je zaradi hude agrarne krize popolnoma pobito. Lesna industrija, od katere je živelo, dokler je bilo kaj zasluzka, popolnoma počiva. Ljudje nimajo niti najnujnejših življenjskih potrebščin. Razen krompirja, ki ga pa ni dovolj na razpolago, nimajo kaj jesti. Kruh peko iz brezove skorje in iz drugih nadomestkov, o pravi moki pa ni v tem kruhu niti sledu. V mnogih vaseh leži do polovice prebivalstva. Životi bolnikov so zaradi lakote močno zabuhli. Poljski Rdeči križ je uvedel akcijo za lajšanje bede, vendar pa razpolaga doslej s tako skromnimi sredstvi, da se pomoč v dosedanji obliki skoraj niti ne pozna.

Pegavec v Sibiriji. Iz Harbina poročajo, da je izbruhnila v bližini Bajkalskega jezera epidemija pegavca. Doslej je umrlo 400 ljudi. Mandžurska vlada je izdala najstrožje ukrepe, da se bolezen ne zanese na njeno ozemlje. Potniki se morajo na meji podvreči zdravniški preiskavi, šele potem smejo nadaljevati potovanje.

Nov način prodaje legitimacij za obisk XIII. Ljubljanskega velesajma od 3. do 12. junija. Te dni je dala uprava Ljubljanskega velesajma v prodajo legitimacije za obisk svojega spomladanskega velesajma. Cena legitimaciji, ki upravičuje na polovično železniško vožnjo, je Din 30.— Vendar kupec pri nakupu legitimacije ne bo plačal Din 30.— ampak samo Din 3. Razliko Din 27.— bo vsak posetnik doplačal pri sejmski blagajni ko bo prišel na velesajem. Ob tej priliki se mu bo žigosala legitimacija, nakar mu bo vozni listek veljal za brezplačni povratek.

Legitimacije so na razpolago pri vseh večjih denarnih zavodih, biletarnah Putnika, župnih in občinskih uradih, strokovnih organizacijah in pri osebnih blagajnah večjih železniških postaj Dravske banovine.

Kdor hoče poslati legitimacijo za obisk velesajma svojem v inozemstvo, kjer veljajo na podlagi legitimacije tudi izdatne železniške olajšave, naj si jo oskrbi samo pri uradu velesajma v Ljubljani, ker so take legitimacije opremljene še s posebnimi kuponci za inozemstvo.

Pri prehlajenju, hripi, vnetju v vratu, oteklih mandljih, živčnih bolečinah, trganju v udih storite dobro, če poskrbite za vsakdanje izpraznjenje črevesa s tem, da popijete pol čaše naravne »Franz Josefove« grenčice. Po sodbah univerzitetnih klinik se odlikuje »Franz Josefova« voda zaradi sigurnega učinka pri prijatni uporabi. »Franz Josefova« voda se dobi v vseh lekarnah, drogerijah in vseh specerijskih trgovinah.

Gospodarstvo

Lado Jerše:

Škropljenje sadnega drevja in vinske trte

Vsak napreden kmetovalec, sadjar ali vinogradar bo že v spomladi oskrbel odnosno budno čuval drevje in vinsko trto, ako hoče, da bodo njegove nade izpolnjene.

Posamezni glivičasti zajedavci se pojavljajo v posameznih letnih časih. Če preiskujemo prilike, v katerih nastopajo omenjeni zajedavci, potem pridemo sigurno do zaključka, da zajedavci povzročujejo bolezenske pojave. Neštevilni poizkusi so pokazali, da je škropljenje s strupenimi tekočinami glavno sredstvo v borbi napram raznim boleznim naših rastlin. Pri vprašanju, zakaj škropimo, je naš odgovor povsem enostaven: zato, ker smo se prepričali, da s temi sredstvi pokončujemo škodljive glivice, ki se vsled strupenega delovanja označenih tekočin za škropljenje ne morejo razmnoževati, napredovati in živeti.

Cilj odnosno namen škropljenja s strupenimi tekočinami je, da s pomočjo vode zastupljamo glivičaste kali; njih kalitev je odvisna od vlage. Znano dejstvo je, da potrebuje večina glivic vode za svoj uspešen razvoj; glivice namreč povzročujejo mnogo več škode ob vlažnih kot ob suhih letnih časih. Vemo, da je pri peronospori (trsna plesen) glavni pogoj za bolezenski nastop prisotnost vode; v suhem vremenu se bolezen sploh ne pojavlja; seveda tudi tukaj nastopajo lahko izjeme.

Ko so bile znane razvojne okolnosti posameznih glivic, potem vendar ni bilo težko izbrati sredstev za njihovo pokončevanje, ker imamo nebroj pripomočkov na razpolago. Pri vsem tem pa je bil glavni namen vendar ta, da se najdejo sredstva, ki istočasno pokončujejo škodljivce in ozdravijo odnosno uravnajo rastlinski razvoj. Potemtakem so glavna sredstva ona, ki vsebujejo bakrene soli, ki so znan strup za nekatere glivičaste zajedavce. Ostali sestavni deli posameznih kupljenih, obrambnih tekočin so indiferentni (nevažni) ali pa služijo kot vezna sredstva za ostale snovi.

Med enostavna, preizkušena sredstva spada sigurno zmes bakra in apna, ki se imenuje bordoška brozga. Temelj dobrega delovanja označene brozge je, da je vestno in dobro prirejena ter da so 1% pripravljene po predpisih oziroma dolgotrajnih preizkušnjah. Vemo, da mlado listje breskve ne podnaša večje raztopine od 2—3% v mnogih krajih. Biološko ali naravno delovanje škropljenja zahteva, da rastline ostanejo zelene in da je zelenilo navadno temnejše zelene barve ter da plod preje dozori in je večji kot pri onih rastlinah, ki niso bile škropljene. Radi tega je jasno, da tekočina za škropljenje ne pokončuje samo glivic; rastlina postaja tudi močnejša in odporna napram boleznim; seveda moramo gledati pri tem tudi na to, da kupujemo vedno le čisto modro galico.

Kmetska mladina naročaj in čitaj svojo edino mesečno revijo »Gruda«!

Ensilaža in mlečno-kislo vrenje

V razvoju kmetijske znanosti se javlja v teku zadnjih let konserviranje (spravljanje) zelene krme v jamah ali v takozvanem silu. Pod ensilažo razumevamo na vodi bogato živinsko hrano, ki je podvržena vrenju lastnega segrevanja. Proizvodi tega vrenja so odvisni od toplote samega vrenja.

Pri samem spravljanju zelene krme, oziroma ensilaži razločujemo več vrst vrenja; na tem mestu hočem razmotrivati samo glavne lastnosti v poštevh prihajajočih vrenj.

1. **Očetno-kislo vrenje** se javlja pri toploti 18—35 stopinj Celzija; nejkova uloga je v znatni meri važna pri spravljanju krme; bakterije očetne kisline poginejo pri 50 stopinjah.

2. **Masleno-kislo vrenje** dobivamo ob toploti 35°—37° C in sicer takrat, ko nimamo zračnega dostopa (anaerobno). Bakterije, t. j. mikroorganizmi maslene kisline so zelo odporni s posebnim ozirom na toploto. Masleno in druge hlapljive kisline spoznavamo po ostrem in žarkem duhu.

3. **Mlečno-kislo vrenje** se pojavlja pri toploti 30°—65° C; omenjeno kisanje želimo baš pri kisli krmi. Da ne bi mlečno-kislega vrenja motila prej označena vrenja, segrevamo krmo na 50—55 stopinj.

Mlečna kislina je brez duha; očetna je kislega, a maslena žarkega duha. Najvažnejši povzročitelji mlečno-kislega vrenja so glivice mlečne kisline toplega mleka (Bact. Delbrücki 35°—55°), glivice mlečne kisline mlačnega mleka (B. cucumeris fermentati 20°—35° in Bact. lactis acidii) in glivice mlečne kisline hladnega mleka (8°—20° C).

Pri ensiliranju, oziroma spravljanju kisle krme se razvija poleg mlečne kisline še mnogo očetne kisline; radi tega ima krma kisel duh in jo imenujejo kislno krmo. Če izvedemo povsem pravilno ensilažo, nimamo očetne in maslene kisline; javlja se samo mlečna kislina, ki je brez duha. Ensilirana krma tedaj ni kislja, temveč sladka kakor med. S kemijskega stališča je tudi sladka krma kislja, ker vsebuje svobodno mlečno kislino.

Mlečna kislina ne dopušča razvijanja škodljivih bakterij in zadržuje trohnenje. Ze male količine mlečne kisline izločujejo bakterije gnilobe; da se bakterije očetne kisline ne razmnožujejo v kisli krmi, ne dovoljujemo zračnega dostopa — krmo stlačimo in pokrijemo.

Na koncu izločujemo še alkoholne kvasnice, ki so zelo odporne napram kislina; razvijemo visoko toploto in dovedemo velike količine mlečno-kislih bakterij. Na sam tok vrenja lahko še vplivamo s sledečimi sredstvi: krmo segrevamo, posolimo in dodamo nekaj melase ali druga hranila, ki vsebujejo sladkor (n. pr. mleko, sirutka).

Namen teh vrstic je tudi opozoriti naše kmetovalce, da vidijo prednosti in koristnosti kisle krme. Ensilaža omogočuje v prvi vrsti čuvanje in uporabo krme v onem času, ko nimamo drugega na razpolago. Kisla krma ostane sočna in živina jo s slastjo je; lahko jo prežvekuje in prebavlja. Posebno v deževnih in vlažnih jesenskih dneh, ko imamo dovoljne količine zelene koruze in drugih pridelkov, je konserviranje krme nadvse velike koristi in naš kmetovalec ima celo leto sočno »zeleno krmoc«.

Brananje žita.

Ker je naš pridelek žita na ha majhen — povprečno 840 kg — in je tej kulturi odmerjenih le okrog 200.000 ha, smo navezani na uvoz. Sicer pa vedo posamezne gospodinje, koliko gre za kruh (moko). Težki milijoni gredo z dežele v kapitalistične blagajne, ki so pretežno v židovskih rokah. Kakšni mojstri so v kupčiji in kako brezobzirno znajo manipulirati, nas lahko pouči tudi letošnje leto. V trenutku, ko je bila ta osnovna hrana v skladiščih, so cene poskočile.

Precejšnji milijoni bi bili prihranjeni, če bi pri tem pridelku ne grešili tudi kmetje sami. Kar priznajmo: našemu pičlemu pridelku žita niso krive le prirodne (talne) in socialne ali gospodarske razmere (majhna površina). Mirno moremo trditi, da je mogoče ta pridelek precej povečati in v gotovih slučajih celo podvojiti. Vse premalo se brigamo za dobro, zdravo (klesno) in čisto seme, prav tako tudi za pravilno setev, hrano (gnojilo) itd. Vsak od teh in drugih nedostatkov vpliva na zmanjšanje pridelka.

Res je že pozno, a vendar je tudi letošnjim usevom še vedno mogoče vsaj deloma pomagati. Svoječasno so, zlasti v krajih s skopo zemljo, žito pleli. Zelo pametno in koristno delo! Zemljo okrog žitne ruše so zrahljali in plevel uničili. V rahlo in očiščeno zemljo moreta prodirati zrak in solnce in iz spodnje plasti pronicati vlaga. Ti činitelji razkrajajo v zemlji hrano, da jo morejo koreninice srkati. Tako se morejo rastline (žitne bilke) bujnejše razvijati.

O pletvi danes ni mogoče govoriti, predrago je. Pač pa moremo žito braniti. Z dobro kovinsko brano je delo kmalu izvršeno, ha površja v 3—4 urah. Res izgleda pobranana njiva dober teden dni nekam oskubljenja, a se nato toliko bolj popravi. Tako je mogoče zvišati pridelek za 10—15%. Seveda vse to delo izvršujemo, dokler ni žito previsoko (okrog 20 cm).

Janko Furlan.

Drevesničarji in sadjarji v Škofjo Loko!

V soboto dne 6. maja bo v Škofji Loki redno letno zborovanje drevesničarskega odseka Sadjarskega in vrtnarskega društva. S tem zborovanjem je združen tudi zlet drevesničarjev in sadjarjev v to prastaro postojanko slovenskega sadjarstva in sto let starega gorenjskega drevesničarstva. V vseh slovenskih pokrajinah današnje Dravske banovine in po vseh slovenskih krajih nekdanje Goriške in Koroške raste škofjeloško drevje. Zato si hočemo tudi drevesničarji iz drugih krajev ogledati ta kraj in njegovo zanimivost ter s tem pripomoči k medsebojnemu spoznavanju. Vabljeni so tudi vsi napredni sadjarji, kajti nič ni bolj zaželjeno nego sodelovanje drevesničarjev in sadjarjev v vprašanih vzgoje sadnega naraščaja. Drevesničarji bodo veseli, ako jih sadjarji opozorijo na njihove napake in bodo radi upoštevali njih želje. Zato vsi napredni sadjarji v Škofjo Loko dne 6. maja!

Dnevni red: Ob 12. uri odhod z vlakom iz Ljubljane v Škofjo Loko. Po prihodu ogled drevesnic v Dorfarjih in v Zabnici pri Škofji Loki.

Ob pol 4. uri ali nekoliko kasneje zborovanje drevesničarjev in sadjarjev (drevesničarskega odseka sadjarskega in vrtnarskega društva) v društvenem domu. Zvečer povratek v Ljubljano.

V nedeljo dopoldne se zberemo ob času, ki se določi na zborovanju, pred poslopjem Kmetijske družbe v Ljubljani in se odpeljemo na ogled drevesnice Kmetijske družbe na Bokavcih. Ob 10. uri vsi na redno letno skupščino Sadjarskega in vrtnarskega društva v dvorani Delavske zbornice na Miklošičevi cesti št. 22.

Udeležencem letne skupščine in drevesničarskega shoda je dovoljena polovična vožnja do Ljubljane in nazaj od 4. do 10. maja. Posetniki naj kupijo do Ljubljane celo vozovnico, ki bo veljala tudi za vožnjo nazaj. Po naredbi ministrstva. Saobračaja br. 7156. z dne 15. IV. 1933.

I. poročilo Hmeljarskega društva za Slovenijo. Zalec v Savinjski dolini, dne 30. IV. 1933. Obrezovanje hmeljske korenike se je izvrševalo koncem meseca marca in začetkoma meseca aprila pri še ugodnem vremenu. Obče se je opazovalo, da so bili hmeljski sadeži slabejši kakor v drugih letih. To je povzročevala lanska suša. Po velikonočnih praznikih nastalo slabo vreme (dež in sneg) je precej oviralo nadaljevanje spomladanskega obdelovanja, ki je sedaj v polnem teku. Vsled skoro stanovitnih mrzlih vetrov in nizke nočne temperature (0°) klijejo mladi poganjki le polagoma iz zemlje in pričakujejo zaželjeno toploto. V našem okolju se je ploskev, zasajena s hmeljem, morda povečala za kakih 10%. Neznatni ostanki lanskega pridelka so bili pred kratkim prodani po Din 56 za 1 kg. Tudi se povprašuje po ostankih letnika 1931. Predprodanih je nekaj stotov hmelja po Din 25.— za 1 kg. — Društveni odbor.

Za gospodinje

Če imate nahod, vzemite pol litra tople vode, v katero dajte žlico navadne kuhinjske soli in spirajte nos po večkrat na dan. Nahod bo pojenjal.

Kvas. Če ste v dvomu, da je kvas uporaben ali ne, dajte ga košček v posodo vroče vode. Če bo košček na površju plaval, je to znak, da je kvas uporaben.

Sveže češnje do jeseni. V suhem vremenu natrgaj najlepše zdrave in ne preveč zrele češnje, s pecljem. Vloži jih v čiste, popolnoma suhe steklenice, ki naj imajo širok vrat. Ko so steklenice polne, jih dobro zamaši in z voskom zapečati ter zakoplji vsaj 30 cm globoko v zemljo. Češnje se ti bodo ohranile sveže do jeseni.

Uši pri kokoših. Ako so kokoši ušive, porabijo največ časa za praskanje in obiranje uši, rade ne žro in tudi jajc ne nesejo. Da živali ne bodo še naprej trpele, da bodo veselo žrle in tudi

nesle, je že dolžnost vsake gospodinje, da jih te nadleže reši. Sedaj spomladi je najbolj pripraven čas, da kurnik temeljito očistite in dvakrat z apnom pobelitate. Deščice, palce, krmilna koritca in dr. pa dobro s tobačnim izvlečkom namažete. To se mora ponavljati vsakega pol leta. Najmanj pa po enkrat na leto.

Poravnajte pravočasno naročnino, da se vam pošiljatev lista ne ukine!

Valute

1 nemška marka	Din 13·20
1 švicarski frank	Din 11·10
1 ameriški dolar	Din 48·E
1 angleški funt	Din 189—
1 francoski frank	Din 2·25
1 češkoslovaška krona	Din 1·70
1 italijanska lira	Din 2·97
1 avstrijski šiling	Din 8·30

Tržne cene

v Dravski banovini

Voli, žive teže, I. vrste	1 kg Din 4·50 do 5—
Voli, žive teže, II. vrste	1 kg Din 3— do 4—
Voli, žive teže, III. vrste	1 kg Din 2— do 3—
Krave, žive teže, I. vrste	1 kg Din 2— do 3·50
Krave, žive teže, II. vrste	1 kg Din 1·90 do 2·50
Teleta, žive teže	1 kg Din 4— do 5·50
Prašiči, debeli, živa teža	1 kg Din 8— do 9—
Prašiči, debeli, zaklani	1 kg Din 9— do 11—
Prašiči, 3—4 mes. stari	1 kom. Din 200— do 350—
Kokoši	1 kom. Din 25— do 30—
Piščanci	1 kom. Din 18— do 25—
Pridelki:	
Pšenica domača	100 kg Din 200— do 225—
Rž	100 kg Din 180— do 200—
Oves	100 kg Din 130— do 150—
Koruza	100 kg Din 90— do 110—
Ajda	100 kg Din 200— do 210—
Pižol	100 kg Din 180— do 200—
Krompir	100 kg Din 50— do 60—
Seno sladko	100 kg Din 70— do 80—
Slama	100 kg Din 50— do 60—
Mleko	1 liter Din 2— do 2·50
Smetana	1 liter Din 10— do 13—
Surovo maslo	1 kg Din 24— do 30—
Sir	1 kg Din 16— do 20—
Drva za gorivo, trda, 1 kub. m	Din 80— do 120—
Drva za gorivo, mehka, 1 kub. m	Din 60— do 80—

Sejmi

8. maja: Zaverše, Črna, Brežico, Breg pri Ptuj, Polje.
9. maja: Šmarje, Dolnja Lendava.
11. maja: Toplice, Sodražica, Turnišče.
12. maja: Zagorje ob Savi, Koprivnik, Vel. Loka pri Temenici, Lemberg, Slov. Gradec, Plana.
13. maja: Gradac.

Ko prečitaš Kmetški list, daj ga prečitat tudi sosedu in mu priporočaj, da si ga naroči. Celoletna naročnina znaša samo 50 dinarjev.

Kmetška posojilnica ljubljanske okolice

reg. zadruga z neomejeno zavezo

v Ljubljani, Tyrševa (Dunajska) cesta 18 (v lastni palači)

obestuje vse hranilne vloge po najugodnejši obrestni meri in brez vsakega odbitka
Rentni davek plačuje posojilnica sama

Tekom 51 letnega poslovanja so hranilne vloge narastle na nad Din 230 milijonov izkazane rezerve znašajo " " 10 "

Poleg lastnega premoženja jamči za varnost vlog nad 6.500 zadrugarjev neomejeno z vsem svojim premoženjem, kar predstavlja milijardno jamstvo in popolno varnost vseh vlog

»RUDE IN KOVINE« d. d.

Ljubljana, Masarykova cesta št. 12

(Glavno zastopstvo Cinkarne d. d. Celje)

EN GROS: svinee, cink, kositer, aluminij, baker, cinkova pločevina, svinčena pločevina, pocinkana železna pločevina, cinkovo belilo „Briljant“, Cinkopon, barve, modra galica, cinkov prah, katran, žveplena kislina, stse kovine, rude itd.

Kupuje po najvišjih cenah stari cink, stari aluminij itd.

Modroci !!

Najcenejše in najboljše modroce (feder-modroce), otomane, mreže, divane, športne fotelje in garniture. Vam nudi

F. SAJOVIC, LJUBLJANA
Stari trg 6

Vsa tapetniška dela po nizki ceni

Z našo umetno

moštovo esenco „MOSTIN“

si lahko vsakdo z malimi stroški pripravi izvrstno obstojno in zdravo domačo pijačo. Cena 1 steklenici za 150 litrov Din 30,—, po pošti Din 50,—. Dobi se samo v drogeriji Kane, Ljubljana, Židovska ul. 1, v drogeriji Kane, Ljubljana (nebotičnik) in v drogeriji Kane, Maribor, Gosposka ul. 33. Vljudno Vas prosimo, da nam z naročilom sporočite, kje ste čitali o „Mostinu“.

Brezobrestna posojila

za nakup premičnin in nepremičnin, doto, razdolžitve itd., proti poroštvu, zaznambi ali vknjižbi dajejo „KREDITNE ZADRUGE“ LJUBLJANA
Poštni predal 307
Sprejemajo zastopnike

VSAK

zaveden kmet
bi moral
čitati naš
list!

Naznanilo!

Zobni atelje
PIRH EMIL
dentist-tehnik

se je preselil z Rimske ceste
sedaj Pred Škofijo št. 21
hiša Strojanšek, trgovina „Pri Zvonu“,
II. nadstropje.
Sprejema od 8 zjutraj do 5 popoldne.

Ekonom

OSREDNJA GOSPODARSKA ZADRUGA

v Ljubljani

nudi po najnižjih cenah vse vrste deželnih pridelkov, najfinejšo banaško in domačo moko, koruzo, krmila, špecerijsko blago in ostale v to stroko spadajoče predmete

Velika zaloga vseh vrst umetnih gnojil, modre galice ter najboljšega trboveljskega in split-skega portland-cementa

Kolodvorska ulica šte. 7

Pristopajte h „Kmetijski Matici“!

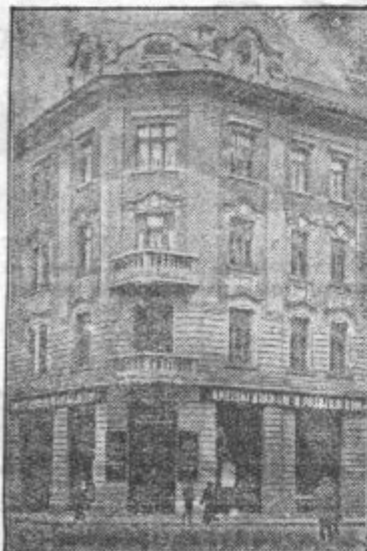
Prvovrstno

modro galico 98/99%

nudi po najnižji ceni

Ekonom

Osred. gosp. zadruga v Ljubljani r. z. z o. z.
Kolodvorska ul. 7.

Račun poštne hranilnice šte. 14.257

Telefon šte. 28-47

Brzjavni naslov: „KMETSKI DOM“

Denar naložite najbolje in najvarneje pri domačem zavodu

KMETSKI HRANILNI IN POSOJILNI DOM

REGISTROVANA ZADRUGA Z NEOMEJENO ZAVEZO

v Ljubljani, Tavčarjeva (Sodna) ulica šte. 1

VLOGE na knjižice in tekoči račun se obrestujejo po 5%, pri tromesečni odpovedi po 6%, večje stalne vloge po dogovoru

Stanje vlog nad Din 35.000.000.— ● Rezerve Din 1.100.000.—

Jamstvo za vloge presega večkratno vrednost vlog — Strankam nudi brezplačno poštne položnice za nalaganje denarja
Vložne knjižice drugih zavodov sprejema brez prekinjenja obrestovanja — POSOJILA daje proti poroštvu, na vknjižbo in proti zastavi premičnin in vrednostnih papirjev ter dovoljuje kredite v tekočem računu pod najugodnejšimi pogoji
BLAGAJNIŠKE URE: Ob delavnikih od 8—12½, in od 3—4½, le ob sobotah in dnevih pred prazniki od 8—12½

Podružnici v Kamniku, Glavni trg — v Mariboru, Slomškov trg 3

SPOMLADI NIMATE PRAVEGA VESELJA

19.-

Vrsta 4431-00
Lahki otroški čevljički za vsakdanjo nošnjo ob toplih dnevih. Izdelani so iz platna z gumijastim podplatom.

35.-

Vrsta 3661-00
Najdražjim — najboljši! Za Vaše ljubljenske te močne in udobne čevljičke iz najfinejšega usnja.

39.-

Vrsta 2942-00
Zračne in lahke sandale s podplatom iz crep-gumija. Za tople sončne dni neobhodno potrebne.

45.-

Vrsta 3922-00
Za nemirne dečke nizke čevlje iz boksa z močnim podplatom iz krupna. Zelo trpežni. Št. 35-38 Din 69.-.

49.-

Vrsta 5851-30
Za Vaše ljubljenske te kombinirane čevljičke iz laka ali v rjavi barvi. Zelo lepi in okusni.

BREZ NOVIH ČEVLJEV

Z našimi novimi cenami smo omogočili letos vsakomur, da se lahko dobro obuže po potrebi, vremenu in za vsak poklic

ZENAM:

49.-

Vrsta 3335-10
Ženski sivi platneni nizki čevljički z gumijastim podplatom. Za lepe sončne dni.

69.-

Vrsta 3945-03
Praktičen in udoben čevlji iz črnega boksa z gumijastim podplatom. Nenadomestljiv za vsakdanjo uporabo.

99.-

Vrsta 2845-11
Za navadne dni te čevlje iz črnega ali rjavega boksa. Ravno take iz laka za nedeljo in praznik za Din 90.-.

Močne vezalke Din 1.- par.

Cenene nogavice iz prvovrstnega materiala:

Otroške nogavice:
dolge, bombažaste Din 8.-, 10.-, 12.-
kratke iz sukanca Din 7.-, 9.-
za sport Din 10, 12.-

Ženske nogavice:
najfinejše svilene Din 29.-
svilene Viscosa Din 25.-
svilene Din 19.-
la flor Din 19.-
bombažaste Din 15.-
bombažaste, normal Din 9.-
iz sukanca za sport Din 10.-

Moške nogavice:
iz sukanca ali polsvile Din 15.-
egiptovski bombaž z deseni Din 10.-
polsvilene Din 7.-
Močne bombažaste Din 5.-

Cistite svoje čevlje z našo kremo.
1 škatlija Din 4.-.

Obuvajte čevlje z našo žlico, da ne pokvarite opetnika. — Žlica in kljukica Din 4.-.

Lufov vložek Din 5.-.

MOZEM:

69.-

Vrsta 2947-00
Sandale, ki ne žulijo ne nog, ne žepa. Zelo so lahke, zračne in udobne. Ženske Din 49.-.

89.-

Vrsta 2927-41
Zračne in lahke sandale s chrom-podplatom. Neobhodno potrebne za tople dni.

89.-

Vrsta 1937-29
Iz močnega boksa z elastičnim gumijastim podplatom. Za vsakdanjo uporabo. Rjavi ali črni.

129.-

Vrsta 1637-21
Nizki čevlji iz dobrega črnega ali rjavega boksa z usnjenim podplatom.

149

Vrsta 1637-80
Nizki čevlji iz prvovrstnega telečjega boksa, okrašeni s perforacijo. Nosijo se k sportni obleki. — Usnjena peta.

NAŠI SPORTNI ČEVLJI — PRAKTIČNI IN POCENI.

32.-

29

Vel. 24-28. Najidealnejša obutev za vsak sport in vsako igro vaturi. S temi čevlji boste prihranili mnogo denarja in obvarovali Vaše usnjene čevlje. Vel. 29-34 Din 35.-, 35-38 Din 39.-, moški Din 49.-.

Rata